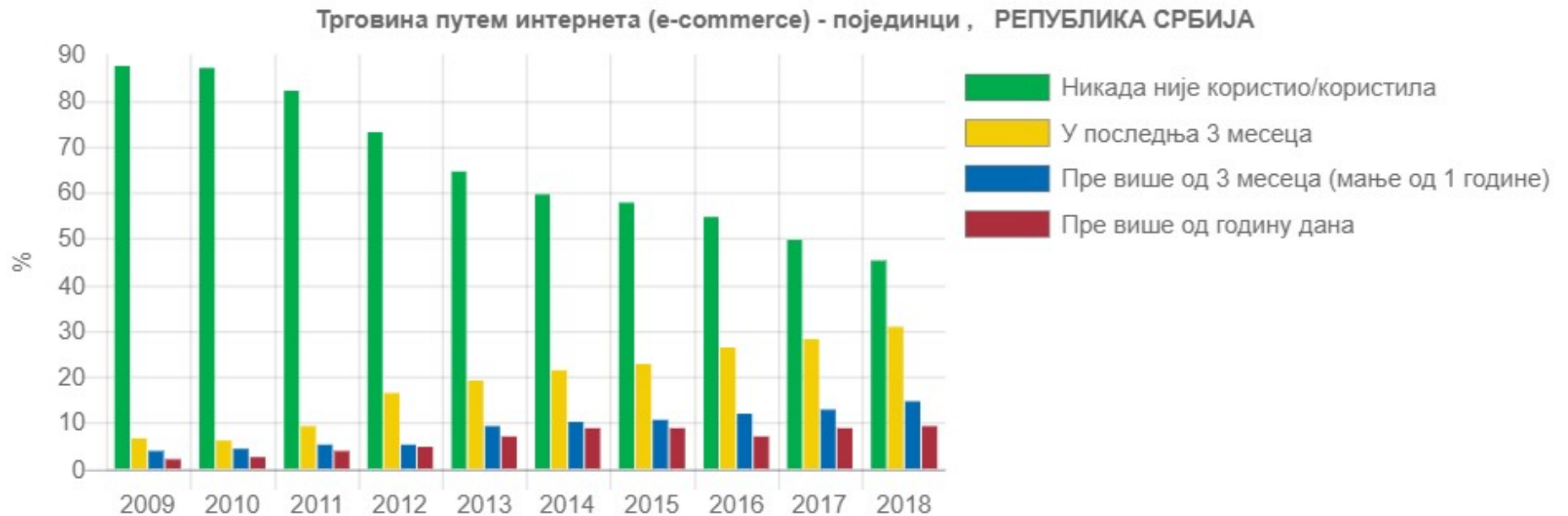

Отворени подаци

Отворени подаци

- **Отворени подаци** су јавно доступни подаци (јавно на интернету), којима може свако да приступи и да их користи без надокнаде, чак и да их даље објављује. <http://data.stat.gov.rs/>
- Пример: <https://bit.ly/2UfpJ8u>

Извор: РЗС

Отворени подаци

- Јавно објављени подаци се најчешће дају на коришћење **без икакве накнаде**, али онај ко их користи може наплаћивати нпр. инсталацију веб или телефонске апликације која користи отворене податке или резултате истраживања на основу података за неког приватног клијента.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

- **Повереника** који се стара да свим грађанима буду доступне информације од јавног значаја и да се примењују прописи о заштити података о личности
<https://www.poverenik.rs/sr/>
- Водич за ученике средњих школа „**Имаш право да знаш**“
<https://www.pravodaznas.rs>
- Видео запис „**Колико коштају наши подаци о личности**“
<https://bit.ly/2GTUdtD>

Портали отворених података

- Портал отворених података Европске уније (вишејезичан) <https://bit.ly/2tKHwscg>
- Портал отворених података САД (енг) <https://www.data.gov/>
- Портал отворених података Националне свемирске агенције САД НАСА (енг.) <https://go.nasa.gov/2NEk1e8>
- Републички завод за статистику Србије <http://data.stat.gov.rs>
- Портал отворених података Републике Србије <https://data.gov.rs>

Визуализација отворених података

- Визуализација података помаже човеку да разуме податке који су представљени сликом
- Сlikовни прикази резултата обраде података могу бити у облику „птице“ или „крофне“, линије у X-Y систему, стубаца, „дрвета“, мапе и др.

[“What is Data Visualization?”](#)

Инфографик

- **Инфографик** је комбинација слике и текста који у форми „сликовнице“ преноси информацију гледаоцу, као причу која својим дизајном и текстом треба да га заинтересује.
- За приказ обрађених сетова података људима који нису експерти за ту област
- Инфографик може бити у форми постера, бенера за веб (једне JPG слике или анимиране GIF слике нпр.), видеа или неког другог облика за приказ покретних и непокретних слика са текстом.
- Примери:
 - [Инфографик о сиромаштву у Србији](#)
 - [Инфографик и коришћењу платних картица у Србији](#)
 - [Инфорграфик о навикама у исхрани грађана Србије](#)
 - [Инфографик о минималним зарадама у Србији и другим земљама](#)
 - [Инфографик о породичним фирмама у Србији](#)

СИРОМАШТВО У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

ЛИНИЈА АПСОЛУТНОГ СИРОМАШТВА:

потрошња неопходна за задовољавање минималних животних потреба (издаци за храну, одећу, обућу, становање, здравство, образовање, транспорт, рекреацију, культуру)

1 од 5 особа без завршене школе је сиромашна

1 од 100 високообразованих особа је сиромашна

У 2014. години сиромашном се сматрала четворочлана породица чија је потрошња била мања од

30.618 РСД

Минимална месечна плата износила је 21.000 РСД

Просечна месечна социјална помоћ за четворочлану породицу износила је 16.178 РСД

Процент сиромашних у Републици Србији

2 пута је више сиромашних у руралним подручјима

5 пута је чешће сиромаштво код незапослених него код запослених

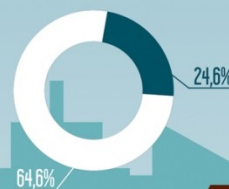
Сиромаштво је два пута чешће у домаћинствима са пет и више чланова

свако 8. дете је сиромашно

СУБЈЕКТИВНИ ОСЕЋАЈ СИРОМАШТВА

Скоро две трећине домаћинстава у Републици Србији је изјавило да су тешко или веома тешко у могућности да "саставе крај са крајем"

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

Влада
Републике
Србије

Други национални извештај о социјалном укључивању и смањењу сиромаштва у Републици Србији

www.socijalnoukljucivanje.gov.rs

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

MasterIndex Srbija 2017

UČESTALOST KORIŠĆENJA KARTICE

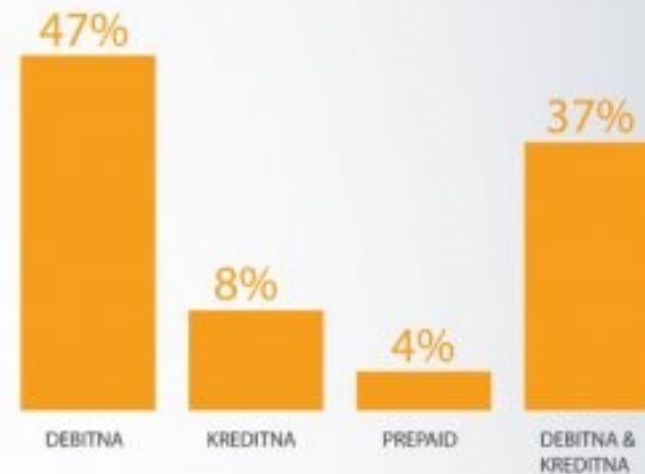

77% KORISTI
KARTICE MAKAR
JEDNOM NEDELJNO

14% KORISTI
KARTICE SVAKOG
DANA

VRSTA KARTICE KOJU GRAĐANI POSEDUJU

GDE SE KARTICE NAJČEŠĆE KORISTE?

65%
NAMIRNICE

28%
GORIVO

26%
GARDEROBA

45%
NAMEŠTAJ
I UREĐAJI

41%
GARDEROBA

32%
NAMIRNICE

ISHRANA I HRONIČNE BOLESTI

ISHRANA NEKAD

Unosili smo

(podatak iz 1965.)

Jeli smo više vlakana kroz
POVRĆE, VOĆE, ŽITARICE, MESO

Izgedali smo
BOLJE, BILI AKTIVNIJI I MANJE BOLESNI

ISHRANA DANAS

Unosimo

(podatak iz 2015.)

Jedemo
**VEĆE PORCIJE, BRZU HRANU, VIŠE MASTI,
SLATKIŠA I MESNIH PRERAĐEVINA**

Izgedamo
TROMIJE, DEBLJE, MANJE SMO AKTIVNI I VIŠE BOLESNI

U Srbiji hronična oboljenja ima

(istraživanje iz 2013.)

Više od polovine stanovništva
ima prekomernu težinu

NAJČEŠĆA STANJA

HIPERTENZIJA

DEFORMITET
KIČME

BOLESTI
SRCA

POVIŠENE MASNOĆE
U KRVI - HOLESTEROL

VRATNI
DEFORMITET

GDE JE UZROK?

Svaki deseti stanovnik,
između 18 i 65 godina,
bira hranu siromašnu mastima

14.8%
odraslih u Srbiji
ograničeno unosi slatkiše

6.5% odraslog stanovništva
redovno konzumira
preporučeni broj porcija žitarica

12.5% stanovništva jede
ribu dva ili više puta nedeljno

Svaki sedmi odrasli
stanovnik Srbije svakodnevno
unos 2 porcije voća

12.2% redovno
konzumira 3 i više porcija
povrća svakoga dana

Povišen krvni pritisak ima
već svaki **treći** muškarac
i svaka **četvrta** žena

14.9% redovno čita
oznake o hranljivim sastojcima,
mastima i soli na namirnicama

Redovno je fizički aktivan tek
svaki **treći** odrasli stanovnik Srbije

KAKO DA BUDEMO ZDRAVIJI?

SMANJITI UNOS ZASIĆENIH I TRANS MASTI

OGRANIČITE UNOS HRANE KOJA JE BOGATA ZASIĆENIM I TRANS MASTIMA
(pica, žu-žu pecivo, burek, pite, pomfrit i druge namirnice pržene u ulju, krofne, čips, tvrdi margarina, keks, kolači)

UKLONITE VIDLJIVE MASNE KOMADE
sa životinjskog mesa

UNOSITE OBRANO ILI NISKOMASNO MLEKO
sa 1% masti umesto punomasnog mleka

Umesto kolača na kraju obroka **POJEDITE SVEŽE VOĆE**

KORISTITE BILJNA ULJA za pripremu hrane umesto čvrstih margarina

IZBEGAVAJTE UPOTREBU ULJA TROPSKIH BILJAKA
(npr. palmino ili kokosovo ulje)

ČITAJTE ETIKETE o sadržaju **ZASIĆENIH MASTI** u namirnicama koje kupujete

POVEĆATI UNOS DIJETNIH VLAKANA, POVRĆA I VOĆA

UKLJUČITE POVRĆE U SVE GLAVNE OBROKE TOKOM DANA

POVEĆAJTE KOLIČINU POVRĆA
a smanjite količinu mesa i žitarica tokom obroka

Umesto gotovih proizvoda od voća **KORISTITE SVEŽE VOĆE**

Koristite sveže **VOĆE KAO DESERT** umesto slatkiša

ZA UŽINU BIRAJTE SVEŽE VOĆE
umesto keksa ili drugih grickalica

ZAMENITE ŽITARICE od belog brašna žitaricama celog zrna

ČITAJTE ETIKETE o sadržaju **DIJETNIH VLAKANA** u namirnicama koje kupujete

KORISTITE ALTERNATIVE bogate dijetnim vlaknima

Izvor informacija - projekat „Načini pravi izbor za dugoročno zdravlje“, koji je pokrenuo Centar za zdravlje, vežbanje i sportske nauke: www.chess.edu.rs

BRUTO MINIMALNE ZARADE U 2018.

350

hiljada radnika u Srbiji
prima minimalac

210,3 €

je neto minimalac
u Srbiji 2018.

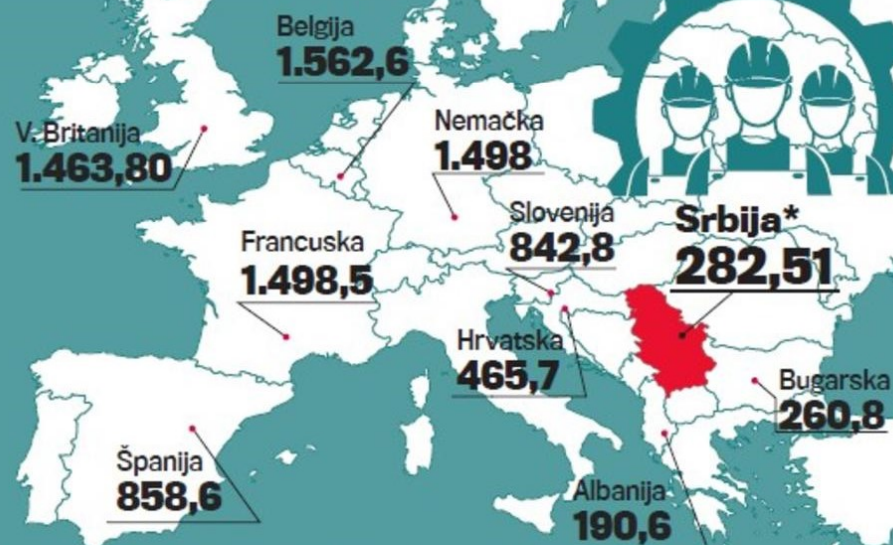
228,4 €

biće neto minimalac
u Srbiji 2019.

Slovačka	Poljska	Estonija	Portugal	Grčka	Malta
480	480,2	500	676,7	683,7	747,5

Holandija	Irska
1.594,2	1.613,9

Luksemburg
1.998,6

Turska	Litvanija	Rumunija	Mađarska	Letonija	Češka
380,2	400	407,5	418,5	430	468,8

* od 1. 1. 2019. minimalac u Srbiji iznosiće 308 evra bruto

Bez propisanog minimalca su:

- Danska
- Italija
- Austrija
- Kipar
- Finska
- Švedska

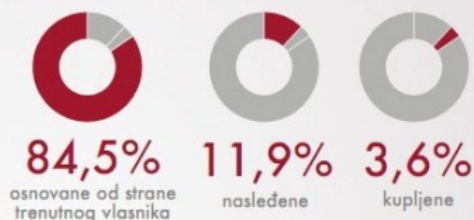
Porodične firme

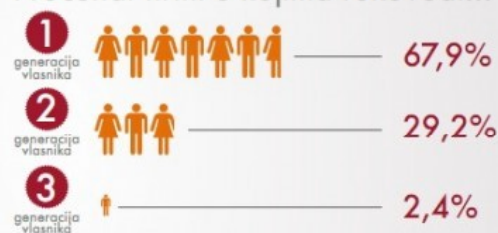
Stub razvoja ekonomije Srbije

PORODIČNEFIRME

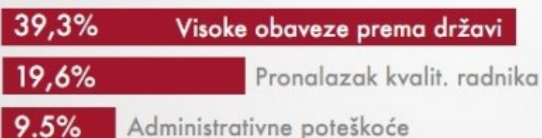
Istraživanje je sprovela agencija Chapter4 iz Beograda, pod generalnim pokroviteljstvom kompanije Vip mobajl, u periodu od 20. januara 2014. do 28. februara 2014. godine. U tom periodu je kontaktirano preko 1500 porodičnih preuzea. Istraživanje je obuhvatilo 170 porodičnih firmi iz Srbije.

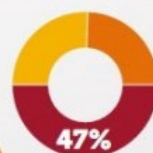
Procenat firmi u kojima rukovodi...

NAJVEĆI IZAZOVI:

U 2013., u odnosu na tri poslednje godine, u **39,3%** firmi prihodi su se smanjili, a u **39,3%** povećali. Kod **21,4%** firmi, prihodi su ostali nepromenjeni

U narednih godinu dana najveći broj preduzeća ima za cilj da raste (**47%**), dok svako četvrto preduzeće (**23,8%**) planira konsolidaciju. Cilj **23,2%** preduzeća je da prežive.

58,3% firmi na visokim pozicijama ne zapo liava "neporodične" menadžere

Kod **27,4%** firmi trenutni vlasnik je pred penzijom, a u **58,9%** je poznato ko će biti naslednik

www.porodicnefirme.rs

Пројекат

- Учествујте у наградном такмичењу ученика за најбољи инфографик у оквиру Пројекта „**Отворени подаци – отворене могућности**”.
- Ученици раде у паровима тј. тим чине **2 ученика**.
- Партнери за рад не морају да буду сличних талената (ученик који има добро знање о дизајну не мора да има таленат за осмишљавање текста за причу, и обратно).
- Алати:
 - Microsoft PowerPoint / Excel
 - <https://rawgraphs.io/>
 - <https://www.datawrapper.de/>
 - <https://www.canva.com/>

Пројекат

- На инфографику мора да буде јасно назначен **изор отворених података** као и други извори података уколико се користе за израду инфографика
- Инфографик може бити у форми постера (било које величине) који је у форматима jpg, tiff или png, у видео облику не дужем од 90 секунди (docx, odt или PDF).
- Квалитетна допуна подразумева дубље истраживање теме и дораду порука и допуну и дораду самог инфографика.

Организација такмичења

- Такмичење организује **Центар за образовне технологије Западни Балкан** као део активности пројекта „Отворено образовање у Србији“ подржан од стране пројекта “Отворени подаци–отворене могућности” који у Републици Србији спроводе Програм Уједињених нација за развој и Канцеларија за информационе технологије и електронску управу, уз подршку Светске банке и Фонда за добру управу Уједињеног краљевства.
- Такмичење такође подржавају **Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије** и компанија **Oracle**.
- Право учешћа имају тимови из средњих школа. Тим чине 2 ученика из исте школе и наставник или стручни сарадник као ментор тима.

Оцењивање инфографика

- 1. Јасноћа и ефектност поруке** инфографика (за циљну групу којој је намењен)
- 2. Дизајн** инфографика
- 3. Ефектност примене** резултата обраде отворених података као аргумента који подупире поруку инфографика
- 4. Сложеност обраде** отворених података

Додатни извори

- Блог Истока Павловића: Како направити добар инфографик (срп.)
<https://bit.ly/2H89nLi>
- Introduction to Information Design Visualizing Information for Advocacy (енг.)
<https://backspace.com/infodesign.pdf>